

Typpihappoliuos 3-5 w/v-%

Päiväys: 28.7.2016

Edellinen päiväys: -

1. AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT

- 1.1 Tuotetunniste**
1.1.1 Kauppanimi
 Typpihappoliuos 3-5 w/v-%
- 1.1.2 Tunnuskoodi**
 FF2400 1 L
- 1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**
1.2.1 Käyttötarkoitus
 MP0112 - Laboratoriokäyttö: T&K-laboratoriokäyttö
- 1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**
1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja
 Oy FF-Chemicals Ab
 Katuosoite Teollisuustie 4
 Postinumero ja -toimipaikka 90830 Haukipudas
 Puhelin 08 5563 193
 Telefax 08 5563 194
 Sähköposti ffc@ff-chemicals.fi
- 1.4 Hätäpuhelinnumero**
1.4.1 Numero, nimi ja osoite
 Myrkytystietokeskus, HUS, PL 790, 00029 HUS
 puh. vaihde 09 4711, suora 09 471 977 (24 h)

2. VAARAN YKSILÖINTI

- 2.1 Aineen tai seoksen luokitus**
1272/2008 (CLP)
 Skin Corr. 1B, H314
67/548/EEC - 1999/45/EC
 C; R35
- 2.2 Merkinnät**
1272/2008 (CLP)
 GHS05
 Huomiosana **Vaara**
Vaaralausekkeet
 H314 Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa.
Turvausekkeet
 P280 Käytä suojakäsineitä/suojavaatetusta/silmiensuojainta /kasvonsuojainta.
 P301+P330+P331 JOS KEMIKAALIA ON NIELTY: Huuhto suu. EI saa oksennuttaa.
 P305+P351+P338 JOS KEMIKAALIA JOUTUU SILMIIN: Huuhto huolellisesti vedellä usean minuutin ajan. Poista piilolinssit, jos sen voi tehdä helposti. Jatka huuhtomista.
- 2.3 Muut vaarat**
 -

3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA

- 3.2 Seokset**
Vaaraa aiheuttavat aineosat
CAS/EY-numero ja rek.nro	Aineosan nimi	Pitoisuus	Luokitus
7697-37-2	Typpihappo...%	3-5 %	O; R8;C; R35 Ox. Liq. 3; Skin Corr. 1A

Typpihappoliuos 3-5 w/v-%

Päiväys: 28.7.2016

Edellinen päiväys: -

4. ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**

Potilas on siirrettävä raittiiseen ilmaan. Riisu likaantunut vaatetus ja jalkineet välittömästi. Ensiavun antajan on suojattava itsensä. Otettava yhteyttä lääkäriin välittömästi, mikäli esiintyy oireita.

4.1.2 Hengitys

Siirrettävä raittiiseen ilmaan, mikäli henkilö on hengittänyt höyryjä tai hajoamistuotteita. Otettava yhteys lääkäriin mikäli oireet jatkuvat.

4.1.3 Iho

Roiskeet huuhdeltava välittömästi saippualla ja runsaalla vedellä sekä riisuttava tahriintuneet vaatteet ja kengät. Hakeuduttava lääkärin hoitoon.

4.1.4 Roiskeet silmiin

Roiskeet huuhdeltava huolellisesti runsaalla vedellä vähintään 15 minuutin ajan sekä otettava yhteys lääkäriin.

4.1.5 Nieleminen

Huuhdeltava suu. Ei saa oksennuttaa ilman lääkärin suostumusta. Hakeuduttava lääkärin hoitoon.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa.

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Altistumisen tapahduttua tai jos epäillään altistumista: Ota välittömästi yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN tai lääkäriin.

5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET**5.1 Sammutusaineet****5.1.1 Sopivat sammutusaineet**

Käytä ympäristöön sopivia sammutusmenetelmiä.

5.1.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

-

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Palaminen muodostaa ärsyttäviä savukaasuja.

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Vältettävä tulipalossa ja/tai räjähdyksessä syntyvän savun hengittämistä.

5.4 Muita ohjeita

-

6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ**6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**

Evakuoitava henkilökunta turvallisiin alueisiin. Tuuletettava alue. Käytettävä henkilökohtaista suojaruustusta.

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Ei saa päästää ympäristöön. Estettävä tuotteen pääsy viemäreihin.

6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet

Kootaan vuoto, imeytetään se palamattomaan imeytysaineeseen (esim. hiekkaan, maahan, piimaahan, vermikuliittiin) ja siirretään astiaan paikallisten/kansallisten säädösten mukaisesti hävittämistä varten (katso kohta 13).

6.4 Viittaukset muihin kohtiin

4, 8, 13.

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI**7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**

Typpihappoliuos 3-5 w/v-%

Päiväys: 28.7.2016

Edellinen päiväys: -

Käytettävä henkilökohtaista suojausvarustusta. Varottava aineen joutumista silmiin, iholle tai vaatteisiin. Ei saa hengittää höyryjä/pölyä.

7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet
Säilytettävä tiiviisti suljettuna. Säilytettävä huoneenlämpötilassa.

7.3 Erityinen loppukäyttö

-

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET

8.1 Valvontaa koskevat muuttajat

8.1.1 HTP-arvot

7697-37-2	Typpihappo	0,5 ppm (8 h)	1 ppm (15 min)
		1,3 mg/m ³ (8 h)	2,6 mg/m ³ (15 min)

8.1.2 Muut raja-arvot

-

8.1.3 Muissa maissa annettuja raja-arvoja

-

8.1.4 DNEL

-

8.1.5 PNEC

-

8.2 Altistumisen ehkäiseminen

8.2.1 Tekniset torjuntatoimenpiteet

Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdesta. Riisuttava tahrintunut vaatetus ja pestävä ne ennen seuraavaa käyttöä. Varmistettava, että silmähuuhteluasemat ja hätäsuihkut sijaitsevat työpisteen lähellä.

8.2.2 Henkilökohtaiset suojatoimenpiteet

8.2.2.1 Hengityksensuojaus

EN 143:n mukainen hengityksensuojaus.

8.2.2.2 Käsiensuojaus

Haponkestävät suojakäsineet.

8.2.2.3 Silmien tai kasvojen suojaus

Sivusuojilla varustetut suojalasit.

8.2.2.4 Ihonsuojaus

Laboratoriotakki.

8.2.3 Ympäristöaltistumisen torjuminen

Estettävä tuotteen pääsy viemäriin.

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET

9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot

9.1.1 Olomuoto

Neste, väritön, kirkas.

9.1.2 Haju

hajuton

9.1.3 Hajukynnys

-

9.1.4 pH

< -1 (20 °C)

9.1.5 Sulamis- tai jäätymispiste

-22 °C

9.1.6 Kiehumispiste ja kiehumisalue

120 °C

9.1.7 Leimahduspiste

-

9.1.8 Haihtumisnopeus

tietoja ei ole käytettävissä

9.1.9 Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)

-

Typpihappoliuos 3-5 w/v-%

Päiväys: 28.7.2016

Edellinen päiväys: -

9.1.10	Räjähdysominaisuudet	
9.1.10.1	Alempi räjähdysraja	-
9.1.10.2	Ylempi räjähdysraja	-
9.1.11	Höyrynpaine	tietoja ei ole käytettävissä
9.1.12	Höyryntiheys	tietoja ei ole käytettävissä
9.1.13	Suhteellinen tiheys	tietoja ei ole käytettävissä
9.1.14	Liukoisuus (liukoisuudet)	
9.1.14.1	Vesiliukoisuus	liukenee
9.1.14.2	Rasvaliukoisuus (liuotin-öljy, yksilöitävä)	tietoja ei ole käytettävissä
9.1.15	Jakautumiskerroin: n-oktanol/vesi	tietoja ei ole käytettävissä
9.1.16	Itsesyttymislämpötila	tietoja ei ole käytettävissä
9.1.17	Hajoamislämpötila	tietoja ei ole käytettävissä
9.1.18	Viskositeetti	tietoja ei ole käytettävissä
9.1.19	Räjähtävyys	-
9.1.20	Hapettavuus	-
9.2	Muut tiedot	-

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

10.1	Reaktiivisuus Tietoa ei ole käytettävissä.
10.2	Kemiallinen stabiilisuus Tuote on kemiallisesti pysyvä.
10.3	Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus Räjähdystvaara.
10.4	Vältettävät olosuhteet Hajoaa kuumennettaessa.
10.5	Yhteensopimattomat materiaalit Voimakkaat hapettimet.
10.6	Vaaralliset hajoamistuotteet -

11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

11.1	Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista -
11.1.1	Välitön myrkyllisyys -
11.1.2	Ärsyttävyyys ja syövyttävyyys Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa.
11.1.3	Herkistyminen -
11.1.4	Syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat tai lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset -
11.1.5	Elinkohtainen myrkyllisyys - kerta-altistuminen -
11.1.6	Elinkohtainen myrkyllisyys - toistuva altistuminen -

Typpihappoliuos 3-5 w/v-%

Päiväys: 28.7.2016

Edellinen päiväys: -

11.1.7 Aspiraatiovaara

-

11.1.8 Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot

-

12. TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE**12.1 Myrkyllisyys****12.1.1 Myrkyllisyys vesieliöille**

Tuotteesta sellaisenaan ei ole olemassa tietoja.

12.1.2 Myrkyllisyys muille eliöille

-

12.2 Pysyvyys ja hajoavuus**12.2.1 Biologinen hajoavuus**

Biohajoamisen määritysmenetelmät eivät sovi epäorgaanisille aineille.

12.2.2 Kemiallinen hajoavuus

-

12.3 Biokertyvyys

Biokertyminen on epätodennäköistä.

12.4 Liikkuvuus maaperässä

Helposti kulkeutuva maaperässä.

12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset

-

12.6 Muut haitalliset vaikutukset

-

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT

160506 - laboratorioskemikaalit, jotka koostuvat vaarallisista aineista tai sisältävät niitä, laboratorioskemikaalien seokset mukaan luettuina

13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät**13.2 Jätteet jäännöksistä/käyttämättömistä tuotteista**

Tuote on hävitettävä laboratorioskemikaalina paikallisten säädösten mukaisesti.

14. KULJETUSTIEDOT

Typpihappoliuos 3-5 w/v-%

Päiväys: 28.7.2016

Edellinen päiväys: -

	Maakuljetukset ADR/RID	Merikuljetukset IMDG/IMO	Ilmakuljetukset ICAO/IATA
14.1 YK-numero	2031	2031	
14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi	TYPPIHAPPO	NITRIC ACID	
14.3 Kuljetuksen vaaraluokka	8	8	
14.4 Pakkausryhmä	II	II	
14.5 Ympäristövaarat			
Muut tiedot			

14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle**14.7 Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti****15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT****15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö**

Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta, Liite VI, Taulukko 3.1. HTP-arvot 2009.

15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi

-

16. MUUT TIEDOT**16.2 Lyhenteiden selitykset**

-

16.3 Tietolähteet

ASETUS (EY) N:o 1272/2008

16.5 Luettelo R-lausekkeista, vaaralausekkeista, S-lausekkeista ja/tai turvalausekkeista

R35 Voimakkaasti syövyttävää.

16.6 Työntekijöiden koulutus

Järjestettävä riittävästi tietoja, ohjeita ja koulutusta käyttäjille.

16.7 Käyttörajoitukset

-

16.8 Lisätiedot

Oy FF-Chemicals Ab puh 08 5563 193

ffc@ff-chemicals.fi

Tämän käyttöturvallisuustiedotteen tiedot ovat parhaan tietämyksemme mukaan oikeita laatimispäivänä eikä niitä saa käsittää takuiksi tai laatuspesifikaatioksi.